

ДАНИІЛА

Розділ: **1** 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

РОЗДІЛ: 1

Третього року царювання Йоакима, юдейського царя, вирушив Навуходоносор, вавилонський цар, проти Єрусалиму й обліг його.

² Господь видав в його руки Йоакима, юдейського царя, й частину посуду дому Божого, і він забрав його в Шінеар-край, у дім свого бога, і склав посуд у скарбницю свого бога.

³ Цар повелів Ашпеназові, старшому над своїми скопцями, щоб привів із синів Ізраїля, з царського роду та зо шляхти,

⁴ хлопців без ніякої хиби, гарних на вигляд, вивчених у всякій мудрості, бистрих до науки, розумних у знанні й здатних до служби в царському палаці, та щоб навчив їх письма й халдейської мови.

⁵ Цар призначив для них щоденний харч із царського столу й вино, що сам пив, і звелів виховувати їх три роки, а потім вони мали б ставати до послуг цареві.

⁶ Між ними були з синів юдейських Даниїл, Ананія, Мисаїл та Азарія.

⁷ Старший над скопцями надав їм імена: Даниїлові Валтасар, Ананії Седрах, Мисаїлові Мисах, Азарії ж - Авденаго.

⁸ Даниїл постановив у своєму серці не сквернитись царськими харчами з царського столу й вином, що пив цар, тим і просив старшого над скопцями, щоб дозволено йому було не сквернитись.

⁹ Бог зіслав Даниїлові ласкавість та прихильність з боку старшого над скопцями,

¹⁰ але старший над скопцями сказав Даниїлові: «Боюсь я мого пана, царя, що сам призначив для вас їжу й пиття, щоб він не побачив, що ваші обличчя схудли більше, ніж у хлопців вашого віку, і щоб ви не вчинили мене винним перед царем.»

¹¹ Тоді Даниїл сказав наглядачеві, якого старший над скопцями настановив над Даниїлом, Ананією, Мисаїлом та Азарією:

¹² «Зроби з твоїми слугами пробу протягом десятиох днів: нехай дадуть нам городину на харч і воду до пиття,

¹³ і нехай потім з'являться перед тобою наші обличчя та обличчя хлопців, що їдять царський харч, і тоді роби з твоїми слугами, як забажаєш.»

¹⁴ Він послухав їх у тому й випробував їх десять день;

¹⁵ при кінці ж десятиох днів обличчя в них покращали та й тілом вони поповнішали супроти всіх тих хлопців, що їли царський харч.

¹⁶ Отак наглядач брав їхній харч і вино, що вони мали пити, і давав їм городину.

¹⁷ Щождо цих чотирьох хлопців, то Бог дав їм знання й розуміння всякого письма та

мудрости; а Даниїл мав до того ще й дар розуміти всякі видіння і сни.

18 Як минув той час, що цар призначив був, аби їх привели до нього, старший над скопцями появив їх Навуходоносорові.

19 Цар розмовляв з ними, і з-поміж усіх не знайшовсь ані один такий, як Даниїл, Ананія, Мисаїл та Азарія, і вони почали служити перед царем.

20 У кожній справі, де треба було розуму й розсуду, і про яку питав їх цар, він бачив, що вони вдсятеро розумніші за всіх віщунів та чародіїв, які були в цілому його царстві.

21 І Даниїл лишився так до першого року царя Кира.

РОЗДІЛ: 2

Другого року царювання Навуходоносора приснились Навуходоносорові сні, і стривожився дух його, і сон утік від нього.

2 Тоді цар звелів скликати віщунів, чародіїв, ворожбитів і халдеїв, щоб вони відгадали цареві сні. Прийшли вони й поставали перед царем.

3 І промовив до них цар: «Сон мені снівся й стривожився дух мій; бажаю знати сон той.»

4 Халдеї ж цареві по-арамійському: «О царю, жий навіки! Скажи сон твоїм слугам, і ми звістимо тобі, що він означає.»

5 Цар у відповідь халдеям: «Ось що постановив я: Коли ви не скажете мені про сон і те, що він означає, на кусні будете пошматовані, й доми ваші будуть обернені в руїни.

6 А як розповісте про сон і те, що він означає, дістанете від мене дарунки, нагороду й великі почесті; скажіть же мені про сон і його значення.»

7 Ті відповіли вдруге й сказали: «Нехай цар скаже сон своїм слугам, і ми його витлумачимо.»

8 Тоді цар у відповідь: «Напевно знаю, що ви хочете виграти час, власне тому, що бачите, як я постановив.

9 Коли ви не скажете мені про сон, один лише вирок буде проти вас. Ви задумуєте виректи мені неправду й оману, поки мине час. Тому скажіть мені про сон, і тоді я знатиму, що ви здібні витлумачити мені й його значення.»

10 Халдеї у відповідь цареві сказали: «Нема на світі людини, котра могла б сказати те, чого цар вимагає, тим то ні один цар, хоч який би він був великий та потужний, не вимагав такого в жадного віщуна, чародія або халдея.

11 Річ, якої цар вимагає, трудна, й ніхто інший не може її цареві об'явити, крім богів, які не живуть між людьми.»

12 Тоді розлютився й розгнівався цар вельми й повелів вигубити всіх вавилонських мудреців.

13 Був оголошений наказ вигубити мудреців, тож і шукали Даниїла та його товаришів, щоб і їх убити.

14 Тоді Даниїл звернувся розважливо й мудро до Аріоха, начальника над царською сторожею, що вийшов був убивати вавилонських мудреців.

15 Він заговорив до Аріоха, царського уповноваженого, й мовив: «Чого то такий суворий наказ від царя?» Тоді Аріох з'ясував Даниїлові справу,

16 і Даниїл увійшов й упросив царя дати йому час, щоб він міг пояснити йому значення сну.

- 17** Прийшовши до себе додому Даниїл оповів Ананії, Мисаїлові та Азарії, товаришам своїм, про справу,
- 18** аби вони просили в небесного Бога ласки в цій тайні, щоб Даниїлові та його товаришам не загинути з іншими вавилонськими мудрецьми.
- 19** Тоді тайна була відкрита Даниїлові в нічному видінні, й Даниїл возславив небесного Бога.
- 20** Даниїл заговорив і мовив: «Хай ім'я Боже буде благословенне від віку й до віку, бо в нього мудрість і сила.
- 21** Він змінює час і пори року, царів скидає, царів настановлює, дає мудрість мудрим і розум розумним.
- 22** Він відкриває, що глибоке й скрите, знає, що в темряві, і світло з ним перебуває.
- 23** Тебе, Боже батьків моїх, я славлю й хвалю, бо дав єси мені мудрість і силу, і відкрив єси мені те, про що ми тебе благали - бо ти відкрив нам справу царську.»
- 24** Після того Даниїл пішов до Аріоха, якому цар наказав повбивати вавилонських мудреців, і мовив до нього так: «Не вбивай вавилонських мудреців; уведи мене до царя, і я витлумачу йому значення сну.»
- 25** Тож Аріох привів негайно Даниїла перед царя й так сказав йому: «Я знайшов між полоненими синами Юдеї чоловіка, що зможе розповісти цареві значення сну.»
- 26** Заговорив цар і мовив до Даниїла, що мав ім'я Валтасар: «Чи справді можеш та сказати мені про сон, що снівся мені, і про його значення?»
- 27** Даниїл у відповідь цареві: «Тайни, про яку цар питає, не можуть ні мудреці, ні чародії, ні віщуни, ні звіздознавці виявити цареві.
- 28** Але є на небесах Бог, який відкриває тайни й який показав цареві Навуходоносорові, що має статись наприкінці днів. Сон твій і видіння твоєї голови на твоєму ложі ось які були:
- 29** Думки в тобі, царю, стриміли на твоєму ложі до того, що буде потім, і той, хто відкриває тайни, показав тобі, що станеться.
- 30** А мені ця тайна відкрита не тому, що наче б я був мудріший від усіх живих, але на те, щоб цареві стало ясним значення, та й щоб спізнав ти думки твого серця.
- 31** Ти, царю, дивився - аж ось якийсь бовван великий. Вельми великий був той бовван і незвичайного блиску; стоїть ось він перед тобою й страхітлива його подоба.
- 32** Голова у того боввана була з щирого золота; груди його й руки - з срібла; живіт у нього й стегна - з міді;
- 33** голінки у нього - з заліза, а ноги - частково з заліза, частково з глини.
- 34** Ти дивився на нього, аж відірвався від гори, без допомоги рук, камінь і вдарив у боввана, в залізні та глиняні його ноги, й розбив їх.
- 35** Тоді все вмить потрощилось - залізо, глина, мідь, срібло й золото, й стало, ніби полова на току літом; вітер же так розвіяв те, що й сліду не зосталось від того, а камінь, що вдарив у боввана, зробивсь великою горою й заповнив усю землю.
- 36** Оце сон! Скажемо перед царем, що він означає.
- 37** Ти, о царю, цар над царями, котрому Бог небесний дав царство, потугу, силу й славу,
- 38** котрому в руки він віддавав, де б вони не жили, - людей, земних звірів і небесне птаство й котрого він настановив володарем над ними; ти - золота голова.
- 39** Після тебе настане друге царство, менше від твого, а за тим ще третє царство, мідне, що заволодіє всією землею.

- ⁴⁰ А четверте царство буде міцне, мов залізо, бо залізо розбиває й трощить усе; і як залізо, що розбиває, так і воно розіб'є й розтратить усі інші.
- ⁴¹ А що ти бачив ноги й пальці на ногах частково з ганчарської глини, а частково з заліза, то царство буде розділене, але в ньому все ж таки буде щось із міцности заліза, згідно з тим, що ти бачив на залізі, змішанім з болотяною глиною.
- ⁴² І як пальці на ногах були частково з заліза, а частково з глини, так і те царство буде частково міцне, а частково крихке.
- ⁴³ А що ти бачив залізо, змішане з болотяною глиною, то це значить, що вони змішаються через людське насіння, але не зіллються одне з одним, так, як залізо не змішується з глиною.
- ⁴⁴ За часів тих царів небесний Бог здвигне царство, що не розпадеться повіки, і його влада не перейде до іншого народу; воно повалить і потрощить усі ті царства, а само стоятиме повіки,
- ⁴⁵ так, як ти бачив, що камінь відірвався був від гори без допомоги руки й розвалив залізо, мідь, глину, срібло й золото. Великий Бог показав цареві, що буде після того. Це правдивий сон, і виклад його певний.»
- ⁴⁶ Тоді цар Навуходоносор упав лицем до землі, вклонився Даниїлові й звелів принести йому жертви й кадило.
- ⁴⁷ Далі заговорив цар до Даниїла й мовив: «Справді Бог ваш - Бог над богами, Володар над володарями й відкривач тайн, якщо ти ото спромігся виявити цю тайну.»
- ⁴⁸ Тож цар вивищив Даниїла, дав йому силу великих подарунків, вручив йому владу над усім вавилонським краєм і настановив його верховним начальником над усіма вавилонськими мудрецьями.
- ⁴⁹ На прохання Даниїла цар настановив Седраха, Мисаха й Авденага над справами Вавилонського краю, сам Даниїл же зостався при царському дворі.

РОЗДІЛ: 3

Цар Навуходоносор звелів зробити золотого боввана, 60 ліктів заввишки й 6 ліктів завширшки, й наказав поставити його на рівнині Дура у Вавилонській області.

- ² І послав цар Навуходоносор зібрати сатрапів, правителів, намісників, воєвод, скарбників, суддів, радників та всіх володарів країн, аби прийшли на врочисте відкриття боввана, якого поставив цар Навуходоносор.
- ³ І зібралися сатрапи, правителі, намісники, воєводи, скарбники, судді, радники й усі владці країн на врочисте відкриття боввана, що його поставив цар Навуходоносор, і стали перед бовваном, якого поставив цар Навуходоносор.
- ⁴ Тоді окличник гукнув голосно: «Вам, о народи, племена й мови, звелено:
- ⁵ Тієї хвилі, як почуєте звук сурми, сопілки, цитри, гарфи, гусел та гудьби й усякого роду музичних приладів, ви впадете ниць і вклонитесь золотому бовванові, що поставив його цар Навуходоносор.
- ⁶ А хто не впаде ниць і не вклониться, вмиє його вкинутий у піч, розжарену вогнем.»
- ⁷ Тим то коли всі народи почули звук сурми, сопілки, цитри, гарфи, гусел, гудьби й усякого роду музичних приладів, попадали всі народи, племена й мови й вклонилися золотому бовванові, що поставив його цар Навуходоносор.
- ⁸ Саме в той час деякі халдеї приступили з доносом на юдеїв.
- ⁹ Вони заговорили й сказали цареві Навуходоносорові: «Царю, жий повіки!

10 Ти, царю, дав наказ, аби кожен чоловік, як почує звук сурми, сопілки, цитри, гарфи, гусел, гудьби та іншого роду музичних: приладів, упав ниць і вклонився золотому бовванові;

11 а хто не впаде ниць і не вклониться, буде вкинутий у піч, розжарену вогнем.

12 Та мужі юдейські, що ти настановив був над справами Вавилонського краю - Седрах, Мисах та Авденаго, - ці мужі нехтують твоїм наказом, царю: вони твоїм богам не служать і золотому бовванові, що ти поставив, не кланяються.»

13 Тоді Навуходоносор, розгніваний і лютий, звелів привести Седраха, Мисаха та Авденаго; і привели цих мужів перед царя.

14 Навуходоносор заговорив до них і мовив: «Чи ви, Седраху, Мисаху та Авденаго, справді моїм богам не хочете служити й золотому бовванові, що я поставив, не хочете кланятись?

15 Отож тепер, якщо ви готові, скоро почуєте звук сурми, сопілки, цитри, гарфи, гуслів, гудьби та всякого роду музичних приладів, впасти ниць і вклонитись бовванові, що я звелів зробити - гаразд; якщо ж не вклонитесь, умиць будете вкинуті в піч, розжарену вогнем, і тоді який бог визволить вас із моєї руки?»

16 Седрах, Мисах та Авденаго у відповідь цареві Навуходоносорові сказали: «Ми не маємо потреби тобі на це відповідати.

17 Коли Бог, якому ми служимо, зможе нас визволити з печі, розжареної вогнем, він визволить нас, царю, й з твоєї руки,

18 а коли ні, то нехай тобі, царю, буде відомо, що ми твоїм богам не служитимемо й золотому бовванові, що ти поставив, не вклонятимемось.»

19 Тоді Навуходоносор запалав люттю, і вигляд його обличчя змінився супроти Седраха, Мисаха й Авденаго. Заговорив він знову й повелів розпалити піч усемеро більше, ніж її звичайно розпалювано,

20 і наказав найдужчим мужам із свого війська зв'язати Седраха, Мисаха й Авденаго та й вкинути їх у піч, розжарену вогнем.

21 І зараз же їх зв'язано у їхній спідній та верхній одежі, з їхніми завоями на голові й з іншим убранням на них і вкинуто в піч, розжарену вогнем.

22 Але що наказ царя був суворий, і піч була розпалена незвичайно, полум'я від вогню вбило тих мужів, що вкидали Седраха, Мисаха й Авденаго.

23 Ці ж троє мужів - Седрах, Мисах та Авденаго - впали в піч, розпалену вогнем, зв'язані.

24 І ходили вони серед полум'я, хваливши Бога й благословивши Господа.

25 Встав Азарія і, відкривши уста свої серед вогню, помолився і так промовив:

26 «Благословен єси, Господи, Боже батьків наших, і хвали достойний; ім'я твоє преславне на всі віки;

27 бо ти праведний у всьому, що вчинив єси нам, і всі діла твої праведні, й усі дороги твої праві, і присуди твої усі - правдиві.

28 Ти учинив присуди правдиві в усьому тому, що навів на нас і на святе місто батьків наших, на Єрусалим. Так! Присудом правдивим навів єси все те гріхів наших ради.

29 Бо згрішили ми, вчинили беззаконство, від тебе відступивши; ми згрішили у всьому й заповідей твоїх не слухали.

30 Ми їх не пильнували, не чинили, як ти нам заповідав, щоб нам добре було.

РОЗДІЛ: 4

Я, Навуходоносор, жив спокійно у моєму домі й був щасливий у моїм палаці.

² Та приснивсь мені сон, який налякав мене, й думки на моєму ложі й видіння моєї голови збентежили мене.

³ І дав я наказ привести до мене всіх вавилонських мудреців, щоб з'ясували мені його значення.

⁴ От і прийшли віщуни, чародії, халдеї й зіздознавці. Я оповів їм сон, але вони не могли з'ясувати мені його значення.

⁵ Нарешті ввійшов до мене Даниїл, що йому ім'я Валтасар, як ім'я мого бога, і що в ньому дух святих богів, і я оповів йому сон:

⁶ «Валтасаре, голово над віщунами! Я знаю, що дух святих богів у тобі й що тобі ніяка тайна не завдає труда; вислухай же видіння мого сну й скажи мені його значення.

⁷ Видіння моєї голови на моєму ложі: Дивлюсь я, аж ось посеред землі дерево дуже високе.

⁸ Виросло дерево те й стало сильним; вершина його сягала аж до неба, аж до країв землі його було видно.

⁹ Листя на ньому було гарне і плодів на ньому рясно, так що поживи було б для всіх на ньому; у холодку під ним ховались польові звірі, в його гілляках жили небесні птиці, з нього живилось усяке тіло.

¹⁰ І бачив я у видіннях моєї голови на моєму ложі - аж це зійшов із неба Невсипущий і Святий.

¹¹ Він скричав голосно й так промовив: Зрубайте дерево і пообрубуйте його гілляки; обтрусіте листя з нього і плоди його порозкидайте: хай повтікають звірі з-під нього і птиці з його галуззя.

¹² Одначе, пень з корінням у землі залишіте, але в залізних ланцюгах та мідяних, серед трави на полі. Нехай його скроплює роса небесна, нехай, як і худобі, пай його буде з трави земної.

¹³ Хай перетворять його серце людське і хай дадуть йому серце звіряче, і хай над ним минуть сім часів!

¹⁴ Ця постанова зроблена на раді Невсипущих і справа ця - Святих слово, щоб живі знали, що Найвищий панує над людським царством і дає його, кому захоче, і настановляє над ним найприниженішого між людьми.

¹⁵ Отакий сон приснився мені, цареві Навуходоносорові; а ти, Валтасаре, скажи його значення, бо ніхто з мудреців мого царства не міг пояснити його глузду, а ти можеш, бо дух святих богів у тобі.»

¹⁶ Тоді Даниїл, якому ім'я Валтасар, деякий час перебував, мов приголомшений і думки тривожили його. Аж цар почав знову говорити й мовив: «Валтасаре! Нехай цей сон і це видіння тебе не тривожать.» А Валтасар у відповідь: «Пане мій! Нехай би ненависникам твоїм цей сон і ворогам твоїм його значення!

¹⁷ Дерево, що ти бачив, що стало великим і сильним, що вершина його сягала аж до неба й що до країв землі його було видно,

¹⁸ що на ньому лист був гарний і плодів на ньому рясно, так що поживи було для всіх на ньому: для звірів польових, які жили під ним, і для птиць небесних, які перебували на його гілляках, -

¹⁹ це ти, царю, який став великим та сильним, велич якого зросла й сягнула аж до неба, влада ж твоя - до країв світу.

- ²⁰ А що ти, царю, бачив Невсипущого й Святого, який зійшов з неба й сказав: Зрубайте дерево й знищьте його, однак пень із корінням залишить у землі, але в залізних і мідяних ланцюгах, серед трави на полі; нехай його скроплює роса небесна й нехай з худобою на полі пай його буде, аж поки не минуть над ним сім часів, -
- ²¹ то ось його значення, царю, і постанова Найвищого, який прийде на мого пана царя:
- ²² Тебе виженуть з-поміж людей, і ти житимеш із дикими звірями; тебе будуть, немов вола, травою годувати й роса з неба падатиме на тебе, й сім часів промине над тобою, аж поки не визнаєш, що Найвищий панує над людським царством і дає його, кому захоче.
- ²³ А що наказано було залишити пень із корінням дерева, то це означає, що твоє царство зостанеться при тобі, коли ти визнаєш владу небесну.
- ²⁴ Тому, о царю, нехай моя порада буде тобі довподоби: спокутуй свої гріхи милостинею і твої переступи - милосердям до бідних; може, й продовжиться твій спокій-благополуччя.»
- ²⁵ Усе це сталося з царем Навуходоносором.
- ²⁶ За дванадцять місяців, походжаючи царським палацом у Вавилоні,
- ²⁷ заговорив цар і сказав: «Чи ж не великий цей Вавилон, що я побудував як царський осідок моєю превеликою потугою і на славу величі моєї?»
- ²⁸ Та ще слова були на устах царських, як надійшов з неба голос: «До тебе, царю Навуходоносоре, мовиться: Царство відійшло від тебе!
- ²⁹ І тебе виженуть з-поміж людей, і ти житимеш з дикими звірями, й годуватимуть тебе, немов вола, травою, і сім часів промине над тобою, аж поки не визнаєш, що Найвищий панує над людським царством, і кому захоче, тому його дає.»
- ³⁰ Тієї ж самої миті справдилося над Навуходоносором це слово й його вигнано з-поміж людей, і він їв траву, немов віл, і роса з неба падала на його тіло, аж поки його волосся не вирросло, немов на орлі, і кігті, немов у птиці.
- ³¹ «Як же минули ті дні, я, Навуходоносор, підвів мої очі до неба, й розум мій повернувся до мене. Тоді я благословив Найвищого, я хвалив і прославляв Живого повіки. Влада котрого - влада вічна, і царство котрого - від роду й до роду.
- ³² Усі, що живуть на землі, не варті нічого! Він чинить з воїнством небесним по своїй волі, а й з тими, що живуть на світі, й нема такого, хто вдарив би його по руці і мовив йому: Що дієш?
- ³³ Під той час повернувся до мене мій розум, і на славу мого царства повернулася мені моя велич і мій блиск, і мої радники та мої вельможі мене шукали, і моє царство було привернено мені, й мені знову була дана ще більша влада.
- ³⁴ Тепер я, Навуходоносор, хвалю, возношу й славлю Небесного Царя, всі діла якого праведні, всі путі справедливі й який може принизити тих, що гордо ходять.»

РОЗДІЛ: 5

Цар Валтасар справив великий бенкет для тисячі своїх вельмож і в обличчі тисячі пив вино.

² Напідпитку вже трохи, звелів Валтасар принести золотий та срібний посуд, що Навуходоносор, його батько, забрав був з єрусалимського храму, аби пили з нього цар, його вельможі, його жінки та його наложниці.

³ І принесено золотий та срібний посуд, забраний з храму Божого, що в Єрусалимі, й

пили з нього цар, його вельможі, його жінки та його наложниці;

⁴ пили вино й славили богів золотих, срібних, мідяних, залізних, дерев'яних та камінних.

⁵ Під ту ж хвилю з'явилися пальці людської руки й заходилися писати навпроти свічника на вапні стіни царського палацу, і цар уздрів кінцівку пишучої руки.

⁶ Відразу ж змінився цар на виду, його думки стривожили його, суглоби його криж ослабли й коліна його зударялись.

⁷ І кликнув цар голосно, щоб привели чародіїв, халдеїв та звіздознавців. Заговорив цар і сказав вавилонським мудрецам: «Хто прочитає це написане і витлумачить мені його значення, того вберуть у пурпур і золотий ланцюг буде на шиї у нього, й стане він третім правителем у царстві.»

⁸ Тоді ввійшли всі царські мудреці, та не спромоглись вони написане прочитати й витлумачити цареві його значення.

⁹ Злякався вельми цар Валтасар, змінився на виду, й вельможі його стривожились.

¹⁰ Цариця ж по словах царя та його вельмож увійшла в бенкетний дім. Заговорила цариця й мовила: «Царю, живи повіки! Нехай твої думки тебе не лякають, і нехай не міняється вигляд твого обличчя.

¹¹ Є в твоєму царстві муж, в якому дух святих богів; за часів твого батька відкрили в ньому світлий розум і мудрість, подібну до мудрости богів, тож цар Навуходоносор, твій батько, настановив його головою над віщунами, чародіями, халдеями та звіздознавцями - сам батько твій, цар;

¹² власне тому, що в ньому, в Даниїлі, котрому цар змінив ім'я на Валтасара, відкрито високий дух, знання й розум викладати сни, відгадувати загадки й розв'язувати труднощі. Нехай, отже, покличуть Даниїла, й він витлумачить значення.»

¹³ Тоді введено Даниїла перед царя. Цар заговорив і сказав до Даниїла: «Ти, Даниїле, один з полонених синів юдейських, що їх цар, мій батько, привів був з Юдеї?

¹⁴ Я чув про тебе, що дух богів у тобі й що світлий розум і велику мудрість відкрито в тобі.

¹⁵ От приведено до мене мудреців і чародіїв, щоб прочитали оце написане й сказали мені про його значення, але вони не могли витлумачити глузду речі.

¹⁶ Про тебе ж я чув, що ти можеш пояснити значення й розв'язати труднощі; тож коли можеш прочитати оце написане й сказати мені про його глузд, будеш убраний у пурпур, і золотий ланцюг буде на шиї в тебе, й станеш ти третім правителем у царстві.»

¹⁷ Тоді Даниїл у відповідь сказав супроти царя: «Подарунки твої нехай зостануться при тобі, й гостинці твої дай комусь іншому; а написане я цареві прочитаю й значення його об'явлю.

¹⁸ О царю, Всевишній Бог дав твоєму батькові Навуходоносорові царство, потугу, велич і славу.

¹⁹ Потуги, яку він дав йому, усі народи, племена й мови страхались і перед ним тремтіли; кого хотів, він убивав, а кого хотів, залишав живим; кого хотів, вивищував, а кого хотів, понижував.

²⁰ Але як його серце загорділо й дух його набундючився від пихи, був він скинутий зі свого царського престолу й славу його забрано від нього.

²¹ Він був вигнаний з-поміж людей, серце його стало схоже на звіряче, і він жив з дикими осами; його, немов вола годують травою й на його тіло спадала роса з неба, аж доки він не визнав, що над людським царством панує найвищий Бог і

настановляє над ним, кого хоче.

22 А ти, сину його, Валтасаре, не смирив твого серця, хоч і знав про все те,

23 лише піднявся проти Господа небес; і принесено посуд його дому перед тебе, і ти й твої вельможі, твої жінки та твої наложниці пили з них вино, і ти хвалив богів срібних і золотих, мідяних, залізних, дерев'яних та кам'яних, що не бачать, не чують і не розуміють, Бога ж, в руці якого твоє дихання й усі твої стежки, ти не славив.

24 Тим і послав він цю кінцівку руки, й було накреслене оце написане.

25 Оце ж написано таке в тому, що накреслено: Мане, текел, фарес.

26 А ось і значення речі: Мане - Бог облічив твоє царство й постановив йому кінець.

27 Текел - тебе зважено на вазі і знайдено легким.

28 Фарес - твоє царство розділено й віддано мідянам та персам.»

29 Тоді Валтасар звелів убрати Даниїла в пурпур, покласти золотий ланцюг йому на шию й оповістити його третім правителем у царстві.

30 Тієї ж таки ночі Валтасара, халдейського царя, вбито.

РОЗДІЛ: 6

Дарій мідянин посів царство, коли йому було 62 роки.

2 І вподобалось Дарієві настановити над царством 120 сатрапів, щоб були по всьому царстві,

3 а над ними трьох князів, - одним же з них був Даниїл, - щоб ті сатрапи здавали їм рахунок, а й щоб цареві не було ніякої шкоди.

4 Даниїл же цей перевищував князів і сатрапів, бо в ньому був високий дух, і цар мав на думці настановити його над усім царством.

5 Тому князі й сатрапи запопалися шукати приклучки, щоб Даниїла обвинуватити в управі царством, але не могли знайти ніякої зачіпки й ніякої провини, бо він був вірний і не було в ньому ніякої недбалости й провини.

6 І сказали оті люди: «Не знайти нам проти цього Даниїла ніякої приклучки, якщо не знайдемо її проти нього в законі його Бога.»

7 От і прийшли ті князі й сатрапи покvapно до царя й сказали до нього так: «Царю Дарію, живи повіки!

8 Усі князі царства, намісники, радники й правителі врадили між собою, щоб вийшла царська постанова з оповіщеною заборонаю, саме - кожного, хто протягом тридцятьох днів молитиметься до котрогось бога або людини, крім тебе, царю, аби було вкинуто в яму для левів.

9 Тож учини, царю, таку заборону й підпиши наказ, аби був він незмінний за законом мідян та персів, що є невідкличний.»

10 І підписав цар Дарій наказ із заборонаю.

11 Скоро Даниїл довідався, що підписано такий наказ, то пішов до свого дому; а були в його верхній кімнаті вікна відчинені навпроти Єрусалиму, і він тричі на день припадав навколiшки й молився та хвалив свого Бога, як це він був робив звичайно й перед тим.

12 Тоді ті люди прийшли покvapно й знайшли Даниїла, що молився й благав свого Бога.

13 Відразу прийшли вони до царя та й почали говорити про царську заборону: «Чи ж не підписав ти заборону, яка кожного, хто протягом тридцятьох днів молитиметься до

котрогось бога або людини, крім для левів?» Цар у відповідь сказав: «Це річ певна, за законом мідян та персів, що є невідкличний.»

14 Тоді ті відповіли, мовивши до царя: «Даниїл, що з полонених синів юдейських, не вважає ні на тебе, царю, ні на заборону, яку ти підписав, лише тричі на день проказує свою молитву.»

15 Почувши про те, засмутився цар вельми й задумав врятувати Даниїла; аж до заходу сонця вживав він заходів, щоб його врятувати.

16 Але ті люди прийшли поквапно до царя й сказали йому: «Знай, царю, що за мідянським та перським законом ніяка заборона й наказ, що видав цар, не можуть бути змінені.»

17 Тоді цар звелів привести Даниїла й кинути його в яму для левів. Заговорив цар і мовив до Даниїла: «Бог твій, якому ти постійно служиш, хай тебе визволить.»

18 І принесено камінь і покладено на отвір ями, і запечатав її цар своїм перснем та персями своїх вельмож, щоб не було змінено нічого щодо Даниїла.

19 Потім пішов цар у свій палац і ліг спати натще, ба й не звелів приносити собі страви, та й сон утік від нього.

20 А вранці на світанку встав цар і пішов притьмом до левиної ями,

21 і як наблизився до неї, крикнув жалібним голосом до Даниїла: «Даниїле, слуго Бога живого! Чи зміг твій Бог, якому ти постійно служиш, врятувати тебе від левів?»

22 Тоді Даниїл відповів цареві: «Царю, живи навіки!

23 Мій Бог послав ангела свого й той затулив пащеки левам, тож вони не скоїли мені ніякої шкоди, бо він визнав мене невинним перед собою, та й перед тобою, царю, я не вчинив нічого злого.»

24 Тоді цар зрадів тим вельми й повелів витягти Даниїла з ями; і витягли Даниїла з ями, й не знайшли на ньому ніякої виразки, бо він поклався був на свого Бога.

25 На царський наказ приведено тих людей, що обвинуватили Даниїла, і кинено в яму для левів - самих їх, дітей їхніх і жінок їхніх; та ледве вони долетіли до дна ями, як накинулися на них леви й потрощили їм усі кості

26 Після того цар Дарій написав до всіх народів, племен та язиків, що живуть по всій землі: «Нехай ваш мир буде великий!

27 Від мене дається наказ, щоб по всіх околицях мого царства боялись і тремтіли перед Богом Даниїла, бо він - Бог живий і перебуває повіки, і царство його не занепаде ніколи, і влада його кінця не матиме.

28 Він визволяє і спасає, він творить знаки та чуда на небі й на землі; він спас Даниїла з левиних лап.»

29 І добре велось цьому Даниїлові за царювання Дарія і за царювання Кира перського.

РОЗДІЛ: 7

Першого року Валтасара, вавилонського царя, Даниїл мав сон і видіння у голові своїй на своєму ложі. Тоді він записав той сон. - Початок викладу. -

2 Заговорив Даниїл і мовив: «Бачив я в моєму видінні вночі, аж ось чотири вітри під небом розбурхали велике море,

3 і чотири великі звірі вийшли з моря, несхожі один на одного.

4 Перший - ніби лев, і в нього і орлячі крила; дивився я, доки в нього не вирвано

крила й підведено його з землі, тож став він на ноги, як людина, й дано йому людське серце.

⁵ А ось ще звір другий, схожий на ведмедя, стояв по один бік, і троє ребер було в його пащеці, між зубами; йому так сказано: Встань, їж багато м'яса!

⁶ Потім бачив я ось ще звір, ніби леопард; на плечах у нього четверо птичих крил, і чотири голови було в цього звіря, й надано йому владу.

⁷ Після того бачив я в нічних видіннях, аж ось звір четвертий, страшний, жахливий і надзвичайно сильний; у нього великі, залізні зуби; жер він, трошив, а останки топтав ногами. Він не був схожий ні на одного із звірів, що були перед ним, і мав десять рогів.

⁸ Дививсь я пильно на ті роги, аж ось ще один ріг, маленький, виступив між ними, а три попередні роги були вирвані перед ним, і ось у цього рога були очі, ніби людські очі, і рот, що промовляв зухвало.

⁹ Дививсь я - аж доки не були поставлені престоли, і не засів Ветхий деньми. Одіж на ньому, немов сніг, була біла; волосся на голові у нього, немов чиста вовна; престол його, як полум'я вогненне; колеса його, як вогонь палючий.

¹⁰ Ріка вогненна розливалась, виходила з-поперед нього. Тисячі тисяч йому служили, і силенна безліч перед ним стояла. Суд засів, і розгорнуто книги.

¹¹ Дививсь я тоді через великий галас гордовитих слів, що вимовляв ріг. Дививсь я, аж доки звір не був убитий, і тіло його не було понівечене й вкинуте на спалення у вогонь.

¹² Та й в інших звірів віднято їхню владу, і час їхнього життя був призначений їм до пори й до години.

¹³ Бачив я в нічних видіннях, аж ось на небесних хмарах ішов ніби Син Чоловічий; дійшов він до Ветхого деньми, і приведено його поперед нього.

¹⁴ І дано йому владу, славу й царство, і всі народи, племена та язика йому служили. Влада його - влада вічна, що не минеться, і царство його не занепаде ніколи.

¹⁵ Мій дух стривожився від того в мені, в Даниїлі, й видіння голови моєї мене перелякали.

¹⁶ Я приступив до одного з тих, що там стояли, й спитав його про певне значення усього того, і він відповів мені й пояснив мені, що воно значить.

¹⁷ Ці великі звірі, що їх чотири, - це чотири царі, що настануть на землі,

¹⁸ а потім візьмуть царство святі Всевишнього й володітимуть царством повіки й по віки вічні.

¹⁹ Тоді я забажав чогось певного про четвертого звіря, що був інакший, ніж усі інші, й дуже страшний, з залізними зубами й мідяними пазурями, що жер і трошив, а останки топтав ногами,

²⁰ та про десять рогів, що були в нього на голові, й про другого, що був виступив і що перед ним упали три; про той ріг, що в нього були очі й рот, що промовляв зухвало й що здавався більшим від інших.

²¹ Дивився я: а той ріг провадив війну з святими й подолав їх,

²² доки не прийшов Ветхий деньми й доки не передано суд святим Всевишнього й не настав час, щоб царством святі заволоділи.

²³ Він так прорік: Четвертий звір - це четверте царство, що буде на землі, відмінне від усіх царств; воно пожере всю землю і розтрощить її та розтопче.

²⁴ А десять рогів - то десять царів, що постануть з того царства, а після них постане інший. Він буде відмінний від попередніх і скине трьох царів.

²⁵ І слова на Всевишнього буде вирікати та святих Всевишнього буде гнобити, й задумає змінити свята й закон; і вони будуть віддані в його руки до часу, до часів і половини часу.

²⁶ Та потім суд засяде, і в нього владу віднімуть, щоб його знищити і погубити остаточно.

²⁷ І царство, влада й велич царств, які по всьому піднебесі, будуть дані народів святих Всевишнього, царство якого - царство вічне, і всі держави будуть йому служити і коритись.

²⁸ Досі кінець звіту. Мене, Даниїла, мої думки дуже стривожили, й вигляд мого обличчя змінився, але я зберіг річ у моєму серці.»

РОЗДІЛ: 8

«**Т**ретього року царювання царя Валтасара з'явилося мені, Даниїлові, видіння після того, що з'явилося було мені раніше.

² Бачив я у видінні, - а був я, коли його бачив, в Сузах-замку, що в Елам-країні, - бачив я у видінні, ніби був я коло ріки Улаю.

³ Підвів я очі й дивлюся, аж ось стоїть один баран над рікою; в нього два роги, високі роги, але один вищий від другого, і вищий виріс навіпісля.

⁴ І бачив я, як той баран бив рогами на захід і на північ і на південь, і ніякий звір не міг устоятися проти нього, й ніхто не міг визволитися з його лабет; він робив, що хотів, і став великим.

⁵ Отже, коли я уважно придивлявся, аж ось від заходу козел надходить зверху по всій землі, не доторкаючися землі, і в того козла видко було ріг між очима.

⁶ Він підійшов до барана, який мав два роги й якого я бачив, як він стояв над рікою, - і кинувся на нього шаленою силою.

⁷ Я бачив, як він, наблизившись до барана, розлютився на нього й вдарив його, і зламав у нього обидва роги, і не мав баран сили встоятися проти нього; повалив він його на землю й розтоптав його, і не було нікого, хто б міг визволити барана з його лабет.

⁸ Козел став дуже великим, і коли він став сильним, зламався великий ріг, а замість нього вирости чотири інші, звернені за чотирма вітрами неба.

⁹ Від одного з них виріс другий, маленький ріг, що став незмірно великим, на південь, на схід і на славний край.

¹⁰ І піднявся аж до небесного воїнства й скинув на землю частину воїнства й зір, і розтоптав їх.

¹¹ Він піднявся аж до начальника воїнства й забрав у нього повсякчасну жертву й перевернув місце його святині,

¹² тож на повсякчасну жертву був покладений гріх, і правду кинуто на землю; він учинив так, і йому пощастило.

¹³ І я почув, як один святий говорив, а другий святий сказав тому, який говорив: Докіль триватиме видіння про скасовану повсякчасну жертву, про гріх руїнницький, поставлений там, і святиню та потоптане небесне воїнство?

¹⁴ А той йому: Аж до двох тисяч трьох сот вечорів та ранків; тоді святиня ввійде в свої права.

¹⁵ І сталось, коли я, Даниїл, дивився на те видіння й намагався його збагнути, аж ось

передо мною став хтось, хто мав вигляд мужа.

16 І я почув від середини Улая людський голос, що скричав, промовлявши: Гавриїле, витлумач йому видіння.

17 І він приступив до того місця, де я стояв; та як прийшов він, то я злякався й упав ниць, а він промовив до мене: Зрозумій, чоловічий сину, що видіння - для часу кінця.

18 Як же він говорив до мене, лежав я непритомний обличчям до землі, але він доторкнувся до мене й поставив мене на рівні ноги,

19 і мовив: Ось я показую тобі, що буде наприкінці гніву, бо видіння стосується до часу, призначеного для кінця.

20 Баран, що ти бачив, з двома рогами, це царі мідянський та перський.

21 А козел кудлатий - це цар грецький, великий же ріг, що межі очима в нього, це цар перший.

22 А що він зламався й що замість нього вирости чотири інші, - це означає, що четверо царств повстане з його народу, але вони не матимуть такої сили, яку він мав.

23 А наприкінці їхнього царства, коли грішники довершать міру, настане цар зухвалий, хитрий.

24 Сила його буде велика, і він накоїть спустошень дивовижних; і що робитиме, йому поведеться, - він вигубить потужних і народ святих.

25 На святих він розум свій спрямує, і підступ у його руці буде здійснюватись; він загордіє своїм серцем і зненацька вигубить багато людей. Він устане проти Князя над князями, але й зламаний буде - не рукою людською.

26 Видіння ж про вечір та про ранок, як було сказано, - воно правдиве. І ти сховай оте видіння, бо воно належить до часів далеких.

27 І я, Даниїл, був виснажений і лежав недужий кілька день; потім же я встав і клопотався царськими справами. Я був здивований видінням і не розумів його.»

РОЗДІЛ: 9

«Першого року Дарія, сина Ксеркса з мідянського роду, що став царем над халдейським царством, -

2 першого року його царювання я, Даниїл, намагався зрозуміти в книгах число років, яке, за Господнім словом до пророка Єремії, мало пройти над руїнами Єрусалиму: 70 років.

3 Я обернув обличчя моє до Господа Бога й приготувався до молитви й благання в пості, волосяниці й попелі,

4 й молився до Господа, Бога мого, і сповідався, кажучи: «О Господи, Боже великий і страшний, який зберігаєш союз і ласку для тих, що тебе люблять і пильнують твої веління!

5 Ми согрішили, вчинили несправедливість, поводитися зле, бунтувались і відступили від твоїх велінь і твоїх заповідей,

6 і не слухали слуг твоїх, пророків, що твоїм іменем говорили до наших царів, до наших князів, до наших батьків і до всього народу у країні.

7 Тобі, Господи, справедливість, нам же сором на обличчі, як воно й є нині: юдейським мужам, мешканцям Єрусалиму й усім ізраїльтянам, близьким і далеким, по всіх країнах, куди ти вигнав їх за їхню невірність, якою вони завинили перед тобою.

- ⁸ Господи! Нам личить сором на обличчі: нашим царям, нашим князям, нашим батькам, бо ми согрешили перед тобою.
- ⁹ У Господа ж, Бога нашого, - милосердя й прощення, бо ми збунтувались проти нього
- ¹⁰ і не слухали голосу Господа, Бога нашого, щоб жити за його законами, які він дав нам через своїх слуг, пророків.
- ¹¹ Увесь Ізраїль переступив закон твій і відвернувся, щоб не слухати голосу твого; за те ж і впав на нас проклін та засуд, що написані в законі слуги Божого, Мойсея, ми бо согрешили супроти нього.
- ¹² І він здійснив свої слова, що їх вирік був на нас і на наших правителів, які правили нами, допустивши на нас велике лихо, якого ніколи не бувало під небесами й яке сталось у Єрусалимі.
- ¹³ Як написано в законі Мойсея, усе те лихо впало на нас, але ми не умилили Господа, Бога нашого, ми не відвернулись від гріхів наших і не вважали на твою правду.
- ¹⁴ І Господь стежив за отим нещастям і наслав його на нас, бо Господь, Бог наш, справедливий у всіх ділах своїх, що їх чинить; але ми не слухали його голосу.
- ¹⁵ І тепер, Господи, Боже наш, що вивів єси народ твій з землі Єгипетської сильною рукою і сотворив собі ім'я, як воно є й нині, - ми согрешили, поводитися зле.
- ¹⁶ Та нехай, Господи, за твоїм великим милосердям, відвернеться гнів твій і твоє обурення від міста твого Єрусалиму й від святої гори твоєї, бо це за гріхи наші й за провини батьків наших Єрусалим і народ твій терпить наругу від усіх, що навкруги нас.
- ¹⁷ Тож тепер, Боже наш, вислухай молитву слуги твого та його благання, і воззри обличчям твоїм ласкавим на спустошену твою святиню, заради тебе самого, Господи.
- ¹⁸ Прихили, Боже мій, вухо твоє й вислухай, розплющ очі твої і споглянь на наші руїни й на місто, на яке прикликано твоє ім'я, бо ми складаємо перед тобою наші благання, покладаючись не на нашу справедливість, а на твоє велике милосердя.
- ¹⁹ Господи, вислухай! Господи, прости! Господи, зваж і вчини; не забарися - задля тебе самого, Боже мій, бо твоє ім'я прикликано на твоє місто й на народ твій!»
- ²⁰ Коли я говорив так і молився та сповідався у моїх гріхах і в гріхах мого народу Ізраїля, і складав молитву мою перед Господом, Богом моїм, за святу гору Бога мого,
- ²¹ коли, отож говорив я ще на молитві, муж Гавриїл, якого я раніше бачив був у видінні, летівши швидко, доторкнувся до мене під час вечірньої жертви,
- ²² і, навчаючи мене, заговорив до мене, мовивши: «Даніїле! Оце я прийшов, щоб навчити тебе розуміння.
- ²³ Вже на початку твого благання вийшло слово, і я оце прийшов сповістити тобі його, бо ти - улюблений. Вважай же на слово й силкуйся зрозуміти видіння.
- ²⁴ Сімдесят седмиць призначено для твого народу і для твого святого міста, аж доки не буде кінець злу, не запечатають гріх і не спокутують беззаконство, та поки не буде приведено вічну справедливість, покладено печать на видіння та на пророків і помазано святе над святими.
- ²⁵ Тож знай і зрозумій: від виходу слова, щоб відбудувати Єрусалим до Помазаного князя - сім седмиць. А через шістдесят дві седмиці знов буде відбудований майдан і рів, але в тісноті часів.
- ²⁶ А по шістдесят двох седмицях Помазаний буде знесений, і нічого не буде для

нього. А місто й святиню зруйнує народ вождя, що прийде; кінець же його буде в повині, і аж до кінця буде війна - вирішення спустошень.

²⁷ І з багатьма він утвердить союз протягом седмиць, а в половині седмиці скасує жертву й офіру. І на святині буде гідь жажлива, аж доки вирішена руїна не спіткає й самого спустошника.»

РОЗДІЛ: 10

Третього ж року Кира, перського царя, Даниїлові, що звався Валтасаром, було об'явлено слово; це слово було правда й велике мариво війни. Він силкувався зрозуміти те слово і вважав на видіння.

² У ті дні я, Даниїл, був у жалобі цілих три тижні.

³ Я не їв ніякої вишуканої страви, м'яса й вина не брав до уст та й не намащувався мастями, доки не минуло повних три тижні.

⁴ Двадцять четвертого дня першого місяця, коли я був на березі великої ріки, тобто Тигру,

⁵ підвів я очі й дивлюся, аж ось - якийсь чоловік, одягнений в льняну одежу, і стан його підперезаний золотом з Уфазу.

⁶ Тіло у нього, немов камінь з Таршішу, вид у нього сяяв, наче блискавка, очі його, немов запалені смолоскипи, руки ж і ноги - на вид, немов гладенька мідь, а голос його слів, мов би голос багатьох людей.

⁷ І тільки один я, Даниїл, бачив те видіння, люди ж, які були зо мною, не бачили видива, лише страх великий напав на них, і вони повтікали, щоб сховатись.

⁸ Отож я один зостався та дивився на те велике видіння, але в мене не було сили, і обличчя моє змінилось до невпізнання, й сила у мене зникла.

⁹ Я почув голос його слів; але скоро вчув я гомін слів його, то впав непритомний ниць, видом до землі.

¹⁰ Та ось рука доторкнулась до мене й поставила мене на коліна й на долоні рук моїх.

¹¹ І він мовив до мене: «Даниїле, улюблений мужу! Вважай на слова, що я тобі скажу, й стань просто на твої ноги, бо я тепер посланий до тебе.» Як він сказав до мене ті слова, встав я, здригаючись.

¹² Тоді він сказав до мене: «Не бійся, Даниїле! Вже з першого дня, як ти прихилив твоє серце, щоб зрозуміти, і щоб умертвляти себе перед твоїм Богом, почуто твої слова, і я прийшов задля твоїх слів,

¹³ Та князь перського царства чинив мені опір двадцять один день, аж ось Михаїл, один із перших князів, став мені у пригоді, і я зоставив його при перському цареві.

¹⁴ Я прийшов сповістити тебе, що станеться з твоїм народом наприкінці днів, бо це видіння для тих днів.»

¹⁵ Як він говорив мені ці слова, схилив я голову до землі й мовчав.

¹⁶ Але от хтось, видом схожий на людину, доторкнувся до моїх уст, і я розтулив уста мої і заговорив, і сказав до того, що стояв передо мною: «Мій пане! Від цього видіння вхопив мене біль, і сила у мене зникла.

¹⁷ І як би міг отакий слуга мого пана говорити з ось таким моїм паном? Таж у мене тепер нема сили, й дух завмер у мені.»

¹⁸ Тоді ота людська постать знов доторкнулась до мене й підкріпила мене,

- ¹⁹ і промовила: «Не бійся, улюблений мужу! Мир з тобою, кріпися, кріпися!» І коли він говорив зо мною, набравсь я сили й сказав: «Говори мій пане, бо ти покріпив мене.»
- ²⁰ Тоді він сказав: «Чи ти знаєш, чого я прийшов до тебе? Тепер я повернуся воювати з перським князем; я йду, але ось надходить грецький князь.
- ²¹ Одначе, я вкажу тобі, що написано в книзі правди. Та нема нікого, хто б мене підтримав проти отих, крім Михаїла, вашого князя.»

РОЗДІЛ: 11

- «¹ Я першого року Дарія мідянина стояв, щоб його скріпити й захистити.
- ² А тепер сповіщу тобі правду: Ось іще три царі настануть у Персії; потім четвертий матиме більш багатств, ніж усі інші, і як стане могутнім через свої багатства, підбурить усіх проти грецького царства.
- ³ І настане могутній цар, який пануватиме з великою владою і чинитиме, що схоче.
- ⁴ Але скоро стане могутнім, царство його розвалиться й розділиться у напрямках чотирьох вітрів небесних, та не для його нащадків і не з такою владою, якою він панував, бо його царство буде пошматоване й припаде іншим, не цим.
- ⁵ І цар із півдня вб'ється в силу, але один з його князів буде сильнішим від нього й пануватиме, і його панування буде потужним пануванням.
- ⁶ Але по кількох роках вони укладуть союз, і дочка південного царя прийде до північного царя, щоб заключити мир, та вона не спроможеться на власноручну силу, і ані він, ані його потомство не встояться; її буде видано на смерть, так її саму, як і її почет, її дитину й того, хто взяв її.
- ⁷ Свого часу на місце його виросте пагін з його коріння, виступить проти війська й увійде у твердиню північного царя, орудуватиме проти них і візьме гору.
- ⁸ Навіть богів їхніх з їхніми вилитими бовванами, з їхнім дорогоцінним посудом, срібним та золотим, відвезе як здобич у Єгипет і кілька років стоятиме вище північного царя;
- ⁹ але той вступить у царство південного царя й потім повернеться у свій край.
- ¹⁰ Син його озброїться й збере велику силу війська; прийде сміливо й повинню розпросториться далі, знов озброїться й рушить аж до його твердині.
- ¹¹ Тоді південний цар розлютиться, виступить і стане з ним до бою, - з північним царем, що виставить велику многоту, але та многота буде віддана йому в руки.
- ¹² Многота потрапить у полон, і серце його загордіє; він повалить десятки тисяч, але від того не буде дужчий,
- ¹³ бо північний цар ще раз виставить військо, більше, ніж перше, й за кілька років прийде сміливо з великим військом і з численною валкою.
- ¹⁴ На той час багато повстане на південного царя, та й розбишаки з-поміж синів твого народу підіймуться, щоб здійснилось видіння, - але вони поляжуть.
- ¹⁵ Тоді прийде північний цар, насипле вал і здобуде укріплене місто; південні загони не зможуть устоятися, навіть його добірне військо не матиме спроможности протистати.
- ¹⁶ Хто рушить проти нього, той чинитиме за його волею, і ніхто не зможе встоятися проти нього; та й у славній землі він розтабориться, й у руці в нього буде руїна.
- ¹⁷ Він намислить заволодіти усім його царством, укладе з ним угоду, віддасть йому дочку на згубу, але й це не встоїться, воно йому не поведеться.

- 18 Тоді зверне він своє обличчя до островів і забере їх багато, але один начальник припинить його наругу, ба й оберне проти нього його наругу.
- 19 Потім зверне своє обличчя до твердинь свого краю, але спіткнеться, впаде і його не стане.
- 20 На його місце встане хтось інший, хто пошле побірця податків по найкращій країні в царстві, але він за кілька днів загине, та не в поході й не у битві.
- 21 І встане на місце його жалюгідний, якому не віддадуть царської почеси, але він прийде зненацька й підступами захопить царство.
- 22 Війська будуть цілковито розгромлені перед ним, будуть розбиті, а й один з вождів союзу.
- 23 Уже на самім початку союзу з ним він буде віроломний, рушить у похід і візьме гору з малим народом.
- 24 Він увійде несподівано в родючі частини країни й учинить те, чого не чинили його батьки, ні батьки його батьків; порозкидає їм здобич, луп та багатства, куватиме свої задуми проти твердинь, але лише на деякий час.
- 25 Він, на чолі великого війська, підійме свою силу й серце проти південного царя, і південний цар виступить на війну з великим і незміренно сильним військом, але не встоїться, бо проти нього куватимуть лихі задуми.
- 26 І власне ті, що їдять ласощі з його столу, занапаستять його; військо його розсиплеться, і багато тяжко поранених поляже.
- 27 Щождо двох царів, то серце їхнє буде нахилене до злочинів, і вони за одним столом говоритимуть один одному брехні, але ніщо не пощастить, бо кінець відкладено ще до призначеного часу.
- 28 І він повернеться у свій край з великим багатством, і серце його буде проти святого союзу; він діятиме проти нього й повернеться у край свій.
- 29 Призначеного ж часу він знов піде на південь, але тим другим разом не буде так, як першим.
- 30 Кіттімські кораблі вийдуть проти нього, й він, утративши відвагу, повернеться, розлютиться на святий союз і діятиме проти нього; він повернеться назад і поновить свою увагу до тих, що покинули святий союз.
- 31 Загони, що він вишле, будуть там стояти, і вони осквернять святиню й твердиню, скасують повсякчасну жертву й поставлять гидоту страшенну.
- 32 Він спокусить лестощами зрадників союзу до відступства, люди ж, які знають свого Бога, стоятимуть твердо й діятимуть.
- 33 Розумні з народу навчать багатьох, хоч і поляжуть від меча, від вогню й будуть полонені та грабовані.
- 34 Як будуть падати, то матимуть деяку допомогу, і багато попристає до них, але нещиро.
- 35 Деякі з розумних поляжуть на те, щоб їх випробувати, очистити й вибілити аж до часу кінця, бо це триватиме ще до призначеного часу.
- 36 Цар той буде чинити, що захоче; нестиметься високо, стане великим понад усіх богів, та й проти Бога богів буде говорити нечувані речі, й матиме щастя, доки не довершиться гнів; бо що призначено, те здійсниться.
- 37 Та й про богів своїх батьків він не думатиме ані про улюбленого бога жінок, ані про якогобудь бога, бо нестиметься понад усе.
- 38 Замість того він буде почитати бога твердинь; бога, якого не знали його батьки, він буде почитати золотом та сріблом, дорогоцінним камінням та дорогими речами,

- ³⁹ І діятиме проти укріплених твердинь за допомогою чужого бога; тих, що його визнають, він осипле почестями, дасть їм владу над багатьма й землю їм роздасть у нагороду.
- ⁴⁰ Та під час закінчення південний цар ударить на нього. Північний же цар на нього кине́ться з колісницями, кіннотою і багатьма кораблями, і нападе на країни й повинню розпросториться в них і пройде далі.
- ⁴¹ Він увійде в славу землю, і поляжуть десятки тисяч, але оці врятуються від його руки: Едом, Моав та цвіт синів Аммона.
- ⁴² Він простягне свою руку на країни, і Єгипетський край не спасеться;
- ⁴³ заволодіє скарбами золота й срібла та всіма дорогими речами Єгипту; лівійці та етіопці підуть за ним.
- ⁴⁴ Але поголоски зо сходу й з півночі його злякають, і він виступить у великій лютості, щоб занапастити й вигубити багато людей.
- ⁴⁵ Він порозпинає намети свого палацу між морем та славною святою горою, й тоді дійде до свого кінця, і ніхто йому не допоможе.»

РОЗДІЛ: 12

- «І** в той час устане Михаїл, князь великий, що стоїть на варті синів твого народу. Той час буде часом скрути, якої не бувало від тоді, як постали люди, аж до сих пір. Але на той час твій народ спасеться, всі, які будуть знайдені записаними у книзі.
- ² І багато з тих, що сплять у поросі земному, прокинуться; одні на життя вічне, другі на вічний сором та на ганьбу.
- ³ Розумні ссятимуть небесним сяйвом, - і ті, що навернуть багатьох до справедливости, неначе зорі, повіки, назавжди.
- ⁴ А ти, Даниїле, заховай ті слова й запечатай книгу до часу кінця. Багато буде досліджувати, і побільшає знання.»
- ⁵ Я, Даниїл, дивився, аж ось стоять двоє інших: один на цьому березі ріки, а другий на тому березі ріки.
- ⁶ І я сказав мужеві у льняній одежі, що стояв над водами ріки: «Коли буде кінець цих чудних подій?»
- ⁷ І я почув, як муж у льняній одежі, що стояв над водами ріки, знявши праву й ліву руку до неба, поклявся тим, хто живе повіки, що це буде через час, через часи й через половину часу, і що, коли зовсім буде зламана сила святого народу, все те здійсниться.
- ⁸ Я чув це, але не зрозумів і сказав: «Мій пане! Що буде останнім із того всього?»
- ⁹ А він: «Іди, Даниїле, бо ці слова зостануться захованими й запечатаними аж до часу кінця.
- ¹⁰ Багато очиститься, стане білим і випробується, але нечестиві будуть нечестиво поводитись; ніхто з нечестивих не збагне, розумні ж зрозуміють.
- ¹¹ Від часу скасування повсякчасної жертви й запровадження мерзенної гидоти мине 1290 днів.
- ¹² Щасливий, хто ждатиме й діжде до 1335 днів.
- ¹³ А ти йди до твого кінця і спочинь: ти встанеш для твоєї частки наприкінці днів.»